

I Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Студії з інформаційної науки, соціальних комунікацій та філології в сучасному світі»

Хартії незалежності: проблеми збереження та публічної репрезентації (досвід Сполучених Штатів Америки)

Левченко Лариса,
докторка історичних наук,
директорка Центрального державного архіву вищих органів влади
та управління України

А К Т
ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Виходячи із смертельної небезпеки, яка нависла була над Україною в зв'язку з державним переворотом в СРСР 19 серпня 1991 року,

- продовжуючи тисячолітню традицію державотворення в Україні,
- виходячи з права на самовизначення, передбаченого Статутом ООН та іншими міжнародно-правовими документами,
- здійснюючи Декларацію про державний суверенітет України, Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки урочисто

ПРОГОЛОШУЄ
НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ та створення самостійної української держави - УКРАЇНИ.

Територія України є неподільною і недоторканою.
Віднині на території України мають чинність виключно Конституція і закони України.

Цей акт набирає чинності з моменту його схвалення.

В. Яворський
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

24 серпня 1991 року

Лонин
08.91.

Оригінал Акта проголошення незалежності України, ЦДАВО України, фонд 1, опис 16, справа 4630

ПОСТАНОВА
Верховної Ради Української РСР

Про проголошення незалежності України

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки постановляє:

Проголосити 24 серпня 1991 року Україну незалежною демократичною державою.

З моменту проголошення незалежності чинними на території України є тільки її Конституція, закони, постанови Уряду та інші акти законодавства республіки.

1 грудня 1991 року провести республіканський референдум на підтвердження акта проголошення незалежності.

Голова Верховної Ради Української РСР *Д. Кравчук* Д. КРАВЧУК

м.К и ї в
24 серпня 1991 року

№ 1427-ХП

Оригінал Постанови Верховної Ради України про проголошення незалежності України, ЦДАВО України, фонд 1, опис 16, справа 4630

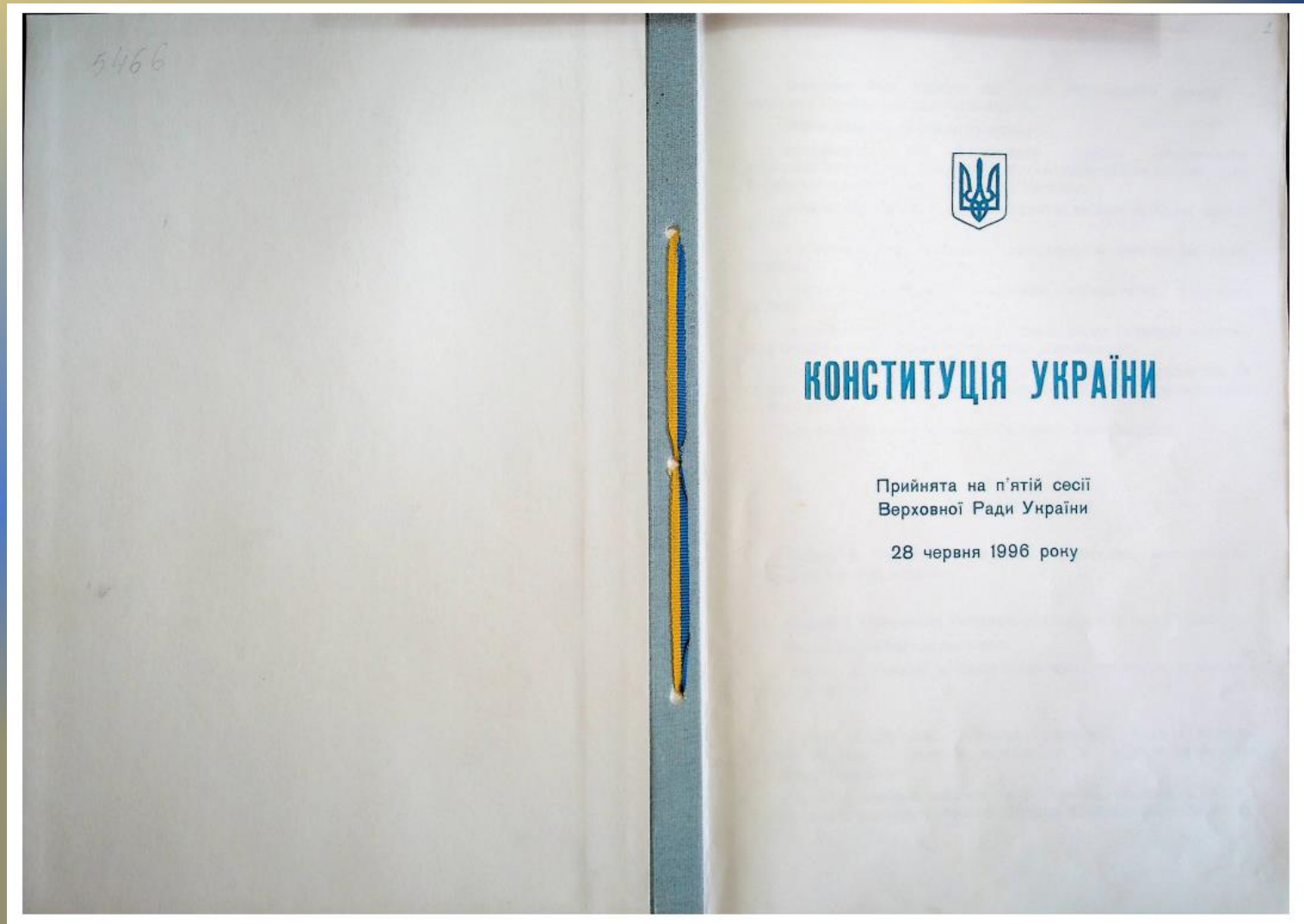
Підготовка оригіналу Акта проголошення незалежності України до церемонії у Верховній Раді України з нагоди 30-річчя незалежності України, 24 серпня 2021 року

Виставка оригіналів «Хартії Незалежності» - Акта проголошення незалежності України, Постанови Верховної Ради України про проголошення незалежності України, Конституції України - в кулуарах Верховної Ради України з нагоди Дня незалежності України, 23-24 серпня 2023 року

Обкладинка та титульний аркуш оригіналу Конституції України,
ЦДАВО України, фонд 1, опис 16, справа 5466

Виставка оригіналу Конституції України в кулуарах Верховної Ради України з нагоди Дня Конституції України, 28 червня 2023 року

Оригінал Конституції України, ЦДАВО України, фонд 1, опис 16, справа 5466, у справі пронумерований аркуш 2

Верховна Рада України від імені Українського народу — громадян України всіх національностей,
виражаючи суверенну волю народу,
спираючись на багатовікову історію українського державотворення і на основі здійсненого українською нацією, усім Українським народом права на самовизначення,
дбаючи про забезпечення прав і свобод людини та гідних умов її життя,
підключившись про зміцнення громадянської злагоди на землі України,
прагнучи розвивати і зміцнювати демократичну, соціальну, правову державу,
усвідомлюючи відповідальність перед Богом, власною совістю, попередніми, нинішнім та майбутніми поколіннями,
керуючись Актом проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року, схваленим 1 грудня 1991 року всенародним голосуванням,
приймає цю Конституцію — Основний Закон України.

РОЗДІЛ I ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

Стаття 1. Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.

Стаття 2. Суверенітет України поширюється на всю її територію. Україна є унітарною державою.

Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і неотторканою.

Стаття 3. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною

55 55
сформування нового складу цих рад відповідно до Конституції України.

Районні в містах ради та голови цих рад після набуття чинності цією Конституцією здійснюють свої повноваження відповідно до закону.

9. Прокуратура продовжує виконувати відповідно до чинних законів функцію нагляду за додержанням і застосуванням законів та функцію попереднього слідства — до введення в дію законів, що регулюють діяльність державних органів щодо контролю за додержанням законів, та до сформування системи досудового слідства і введення в дію законів, що регулюють її функціонування.

10. До прийняття законів, що визначають особливості здійснення виконавчої влади в містах Києві та Севастополі відповідно до статті 118 цієї Конституції, виконавчу владу в цих містах здійснюють відповідні державні адміністрації.

11. Частина перша статті 99 цієї Конституції вводить в дію після введення національної грошової одиниці - гривні.

12. Верховний Суд України і Вищий арбітражний суд України здійснюють свої повноваження відповідно до чинного законодавства України до сформування системи судів загальної юрисдикції в Україні відповідно до статті 125 цієї Конституції, але не довше ніж п'ять років.

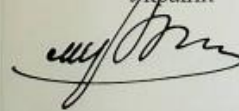
Судді всіх судів в Україні, обрані чи призначені до дня набуття чинності цією Конституцією, продовжують здійснювати свої повноваження згідно з чинним законодавством до закінчення строку, на який вони обрані чи призначені.

Судді, повноваження яких закінчилися в день набуття чинності цією Конституцією, продовжують здійснювати свої повноваження протягом одного року.

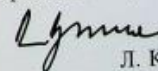
13. Протягом п'яти років після набуття чинності цією Конституцією зберігається існуючий порядок арешту, тримання під вартою і затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, а також порядок проведення огляду та обшуку житла або іншого володіння особи.

14. Використання існуючих військових баз на території України для тимчасового перебування іноземних військових формувань можливе на умовах оренди в порядку, визначеному міжнародними договорами України, ратифікованими Верховною Радою України.

Голова Верховної Ради
України

 О. МОРОЗ

Президент України

 Л. КУЧМА

Оригінал Конституції України,
ЦДАВО України, фонд 1, опис 16, справа 5466,
у справі пронумерований аркуш 55

Підготовка виставки оригіналів «Хартії незалежності» у кулуарах Верховної Ради України, 23 серпня 2023 року

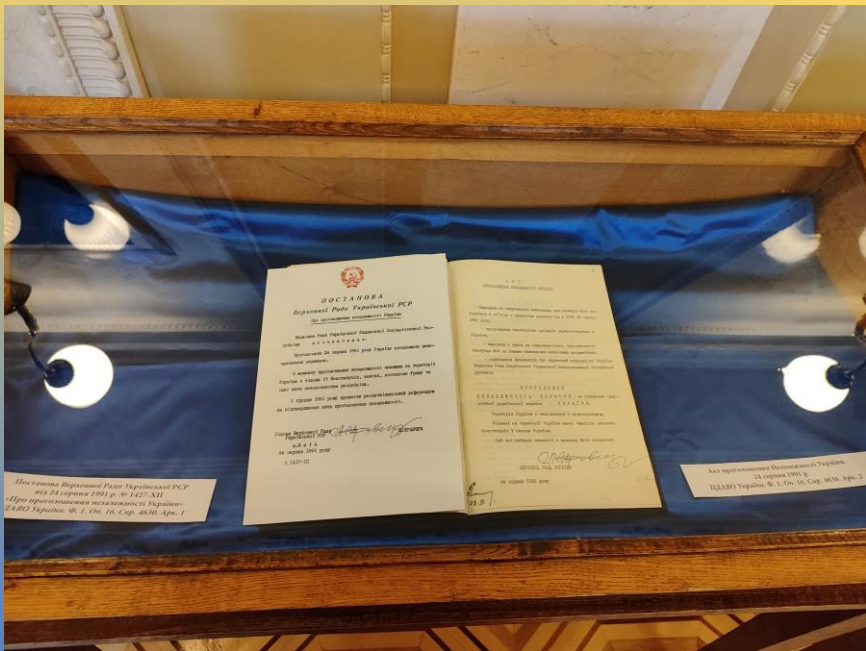
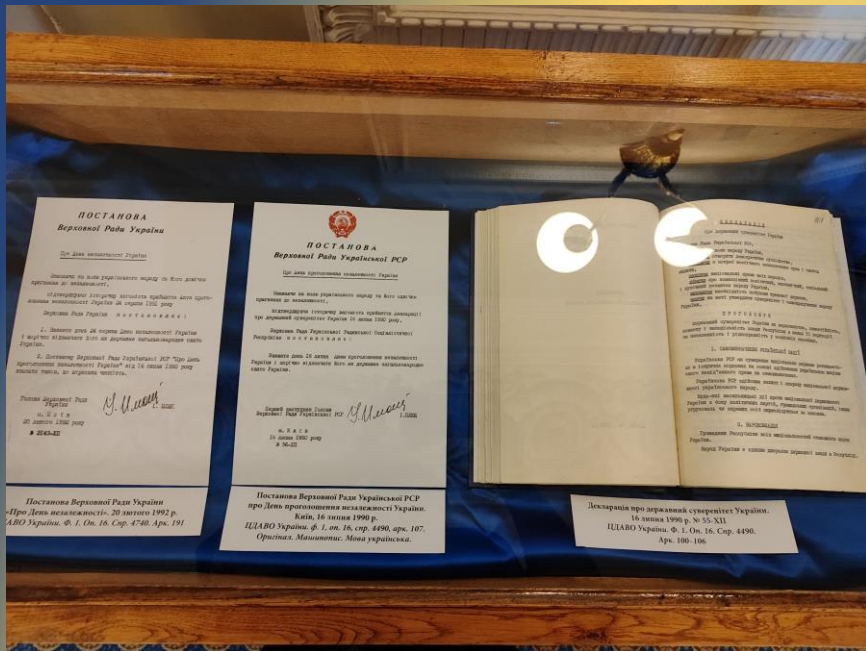

Оригінал Конституції України: Закон України «Про прийняття Конституції України і введення її в дію», ЦДАВО України, фонд 1, опис 16, справа 5466, у справі пронумерований аркуш 56

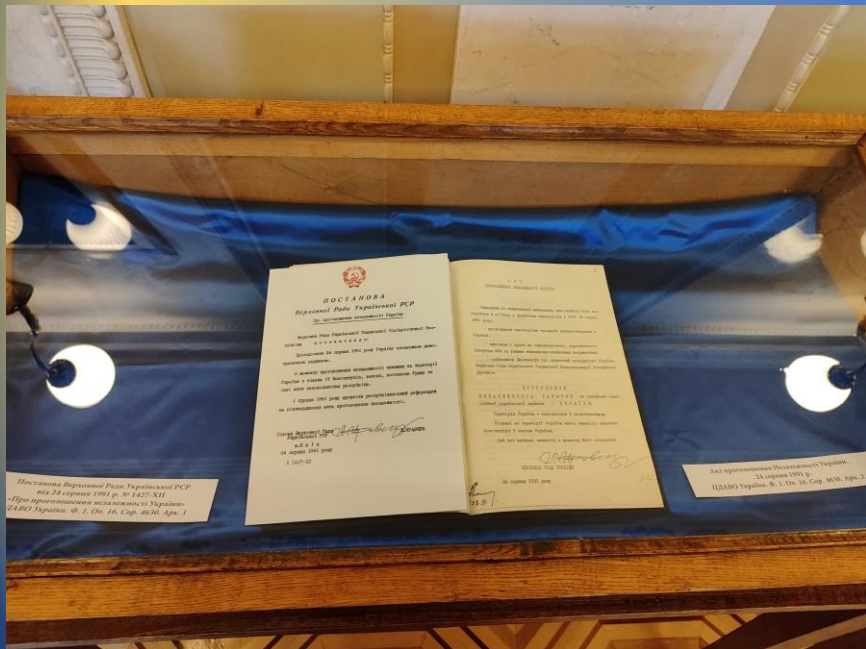

Виставка оригіналів «Хартії Незалежності» - Акта проголошення незалежності України, Постанови Верховної Ради України про проголошення незалежності України, Конституції України - в кулуарах Верховної Ради України з нагоди Дня незалежності України, 23-24 серпня 2023 року

Виставка оригіналів «Хартії Незалежності» - Акта проголошення незалежності України, Постанови Верховної Ради України про проголошення незалежності України, Конституції України - в кулуарах Верховної Ради України з нагоди Дня незалежності України, 23-24 серпня 2023 року

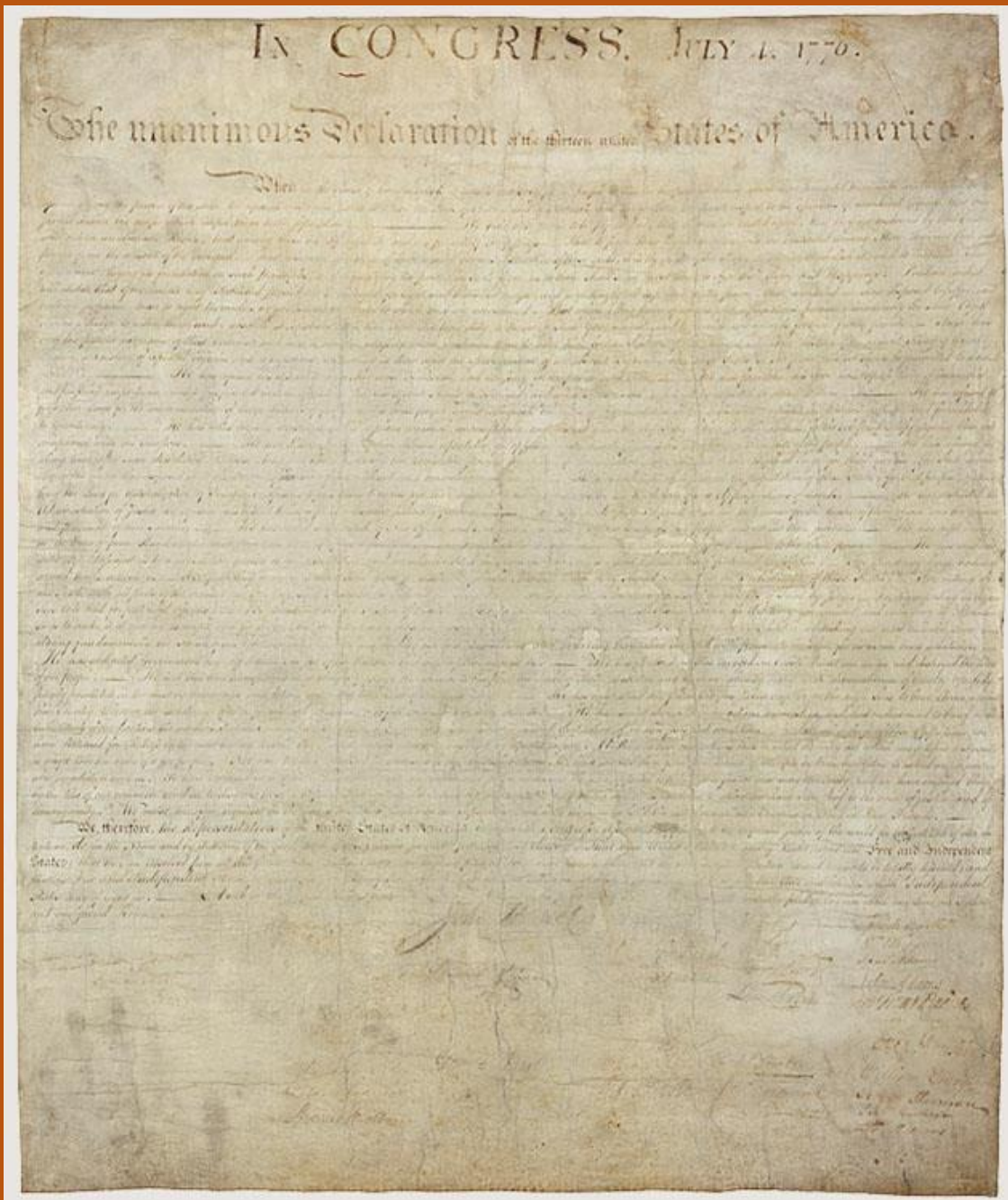

Спеціальна шафа в сховищі Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, в якій зберігаються оригінали Хартії Незалежності українського народу - Акта проголошення незалежності України, Постанови Верховної Ради України про проголошення незалежності України, Конституції України. Отримана за сприяння Державної архівної служби України від Німеччини

Декларація незалежності.
Національний архів США

Declaration of Independence

We the People

of the United States, in order to form a more perfect Union, establish Justice, insure domestic Tranquillity, provide for the common Defence, promote the general Welfare, and secure the Blessings of Liberty to ourselves and our Posterity, do ordain and establish this Constitution for the United States of America.

Article I

Section 1. All legislative Powers herein granted, shall be vested in a Congress of the United States, which shall consist of a Senate and House of Representatives.

Section 2. The House of Representatives shall be composed of Members chosen every second Year by the People of the several States, and the Electors in each State shall have the Qualifications requisite for Electors of the most numerous Branch of the State Legislature.

No Person shall be a Representative who shall not, when elected, be seven Years of Age, and seven Years a Citizen of the United States, and who, when elected, shall not, when elected, be an Inhabitant of that State in which he shall be chosen.

Representatives and direct Taxes shall be apportioned among the several States which may be included within this Union, according to their respective Numbers, which shall be determined by adding to the whole Number of free Persons, including those bound to Service for a Term of Years, and including Indians not taxed, three fifths of all other Persons. The actual Enumeration shall be made within three Years after the first Meeting of the Congress of the United States, and within every subsequent Term of ten Years, in such Manner as they shall direct. The Number of Representatives shall not exceed one for every thirty thousand, but each State shall have at least one Representative, and until such Enumeration shall be made, the State of New Hampshire shall be entitled to choose three, Massachusetts eight, Rhode Island and Providence Plantations five, Connecticut five, New York four, Pennsylvania seven, Delaware three, Maryland three, Virginia ten, North Carolina five, South Carolina five, and Georgia three.

When vacancies happen in the Representation from any State, the Executive thereof shall issue Writs of Election to fill such Vacancies. The House of Representatives shall choose their Speaker and other Officers, and shall have the sole Power of Impeachment.

Section 3. The Senate of the United States shall be composed of two Senators from each State, chosen by the Legislature thereof, for six Years, and each Senator shall have one Vote.

Immediately after they shall be assembled in Consequence of the first Election, they shall be divided as equally as may be into three Classes. The Seats of the Senators of the first Class shall be vacated at the Expiration of the second Year, of the second Class at the Expiration of the fourth Year, and of the third Class at the Expiration of the sixth Year, so that one third may be chosen every second Year, and if Vacancies happen by Resignation, or otherwise, during the Term of the Legislature of any State, the Executive thereof may make temporary Appointments until the next Meeting of the Legislature, which shall then fill such Vacancies.

No Person shall be a Senator who shall not have attained to the Age of thirty Years, and been seven Years a Citizen of the United States, and who shall not, when elected, be an Inhabitant of that State for which he shall be chosen.

The Vice President of the United States shall be President of the Senate, but shall have no Vote, unless they be equally divided. The Senate shall choose their other Officers, and also a President pro tempore, in the Absence of the Vice President, or when he shall exercise the Office of President of the United States.

The Senate shall have the sole Power to try all Impeachments. When sitting for that Purpose, they shall be on Oath or Affirmation. When the President of the United States is tried, the Chief Justice shall preside. And no Person shall be convicted without the Concurrence of two thirds of the Members present.

Judgment in Cases of Impeachment shall not extend further than to removal from Office, and disqualification to hold and enjoy any Office of Honor, Trust, or Profit under the United States; but the Party convicted shall nevertheless be liable and subject to Indictment, Trial, Judgment, and Punishment, according to Law.

Section 4. The Times, Places and Manner of holding Elections for Senators and Representatives, shall be prescribed in each State by the Legislature thereof; but the Congress may at any time by Law make or alter such Regulations, except as to the Places of choosing Senators.

The Congress shall assemble at least once in every Year, and such Meeting shall be on the first Monday of December, unless they shall by Law appoint a different Day.

Section 5. Each House shall be the Judge of the Elections, Returns and Qualifications of its own Members, and a Majority of each shall constitute a Quorum to do Business, and a Majority of absent Members in each House may provide.

Each House may determine the Rules and Proceedings in its own House, and shall punish its Members in such Manner as it may judge. It shall also punish such Members as shall be guilty of Disorderly Behaviour, and with the Concurrence of two thirds, expel a Member.

Each House shall keep a Journal of its Proceedings, and from time to time publish the same, excepting such Parts as may in their Judgment require Secrecy; and they shall also publish from time to time the Proceedings in Cases of Impeachment.

Section 6. The Senate and Representatives shall receive a Compensation for their Services, to be ascertained by Law, and paid out of the Treasury of the United States. They shall in all Cases, except Treason, Felony and Breach of the Peace, be privileged from Arrest during their Attendance at the Session of their respective Houses, and in going to and returning from the same, and during their Journey to and from the same, for any Speech or Debate in either House.

No Senator or Representative shall, during the Term for which he was elected, be appointed to any civil Office under the Authority of the United States, which shall have been created, or the Emoluments whereof shall have been increased, since such Senator or Representative shall have taken his Oath.

Section 7. All Bills for raising Revenue shall originate in the House of Representatives; but the Senate may propose or concur with Amendments as to the Matter thereof. No Bill shall, for any one Year, increase or extend the Time for which any Office, Office of Profit, or Emolument, shall continue.

Section 8. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 9. The Congress shall have Power to borrow Money on the Credit of the United States; to emit and regulate the Circulation of Money, to fix the Standard of Weights and Measures; to define and punish the Offences against the Law of Nations; to define and punish Piracies and Felonies committed on the high Seas, and Offences against Commerce; to regulate Commerce with foreign Nations, and among the several States, and with the Indian Tribes;

Section 10. No State shall enter into any Treaty, Alliance, or Confederation; State shall grant Letters of Marque and Reprisal; State shall emit Money; State shall grant any Title of Nobility; State shall, without the Consent of the Congress, lay any Impost or Tax on Imports or Exports, keep Troops, or engage in War.

Section 11. The Congress shall have Power to declare War, to issue Letters of Marque and Reprisal, and to make Rules concerning Captives on Land and Waters; to make and regulate the Post Office; to establish Post Roads; to constitute Tribunals inferior to the Supreme Court; to coin Money, to regulate the Value thereof, to borrow Money on the Credit of the United States, to define the Punishment of Counterfeiting, to regulate the Coinage of Money; to regulate the Commerce with foreign Nations, to regulate the Commerce among the States, and to regulate the Commerce with the Indian Tribes;

Section 12. The Congress shall have Power to grant Letters of Marque and Reprisal, and to make Rules concerning Captives on Land and Waters; to make and regulate the Post Office; to establish Post Roads; to constitute Tribunals inferior to the Supreme Court; to coin Money, to regulate the Value thereof, to borrow Money on the Credit of the United States, to define the Punishment of Counterfeiting, to regulate the Coinage of Money; to regulate the Commerce with foreign Nations, to regulate the Commerce among the States, and to regulate the Commerce with the Indian Tribes;

Конституція Сполучених Штатів.
Національний архів США
The Constitution of the United States

Section 2. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 3. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 4. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 5. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 6. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 7. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 8. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 9. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 10. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 11. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 12. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 13. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 14. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 15. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 16. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 17. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 18. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 19. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 20. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 21. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 22. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 23. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 24. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 25. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 26. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 27. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Section 28. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

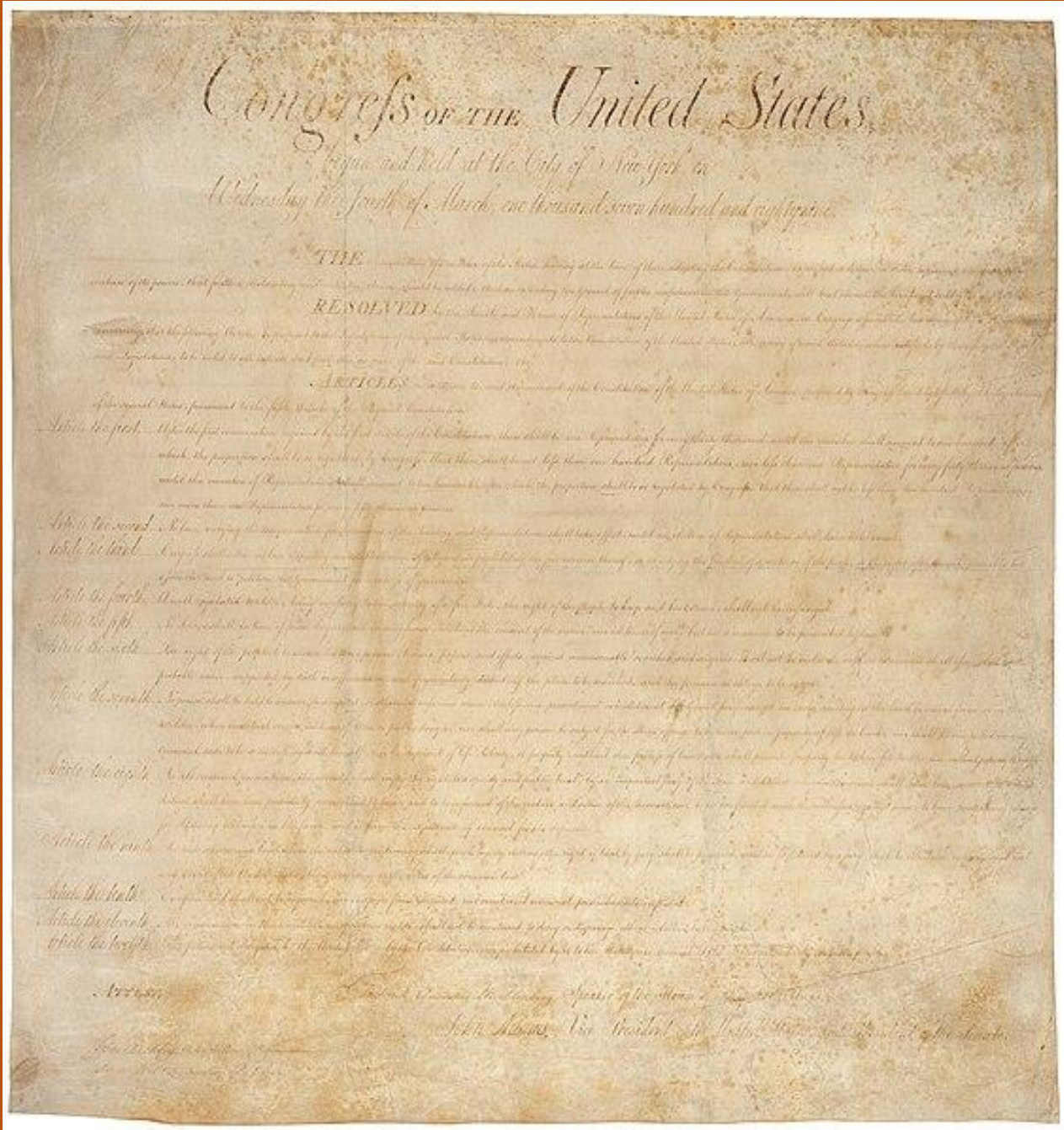
Section 29. The Congress shall have Power to lay and collect Taxes, Duties, Imposts and Excises, to pay the Debts and provide for the common Defence and general Welfare of the United States; but all Taxes and Duties shall be Uniform throughout the United States.

Конституція Сполучених Штатів.
Національний архів США
The Constitution of the United States

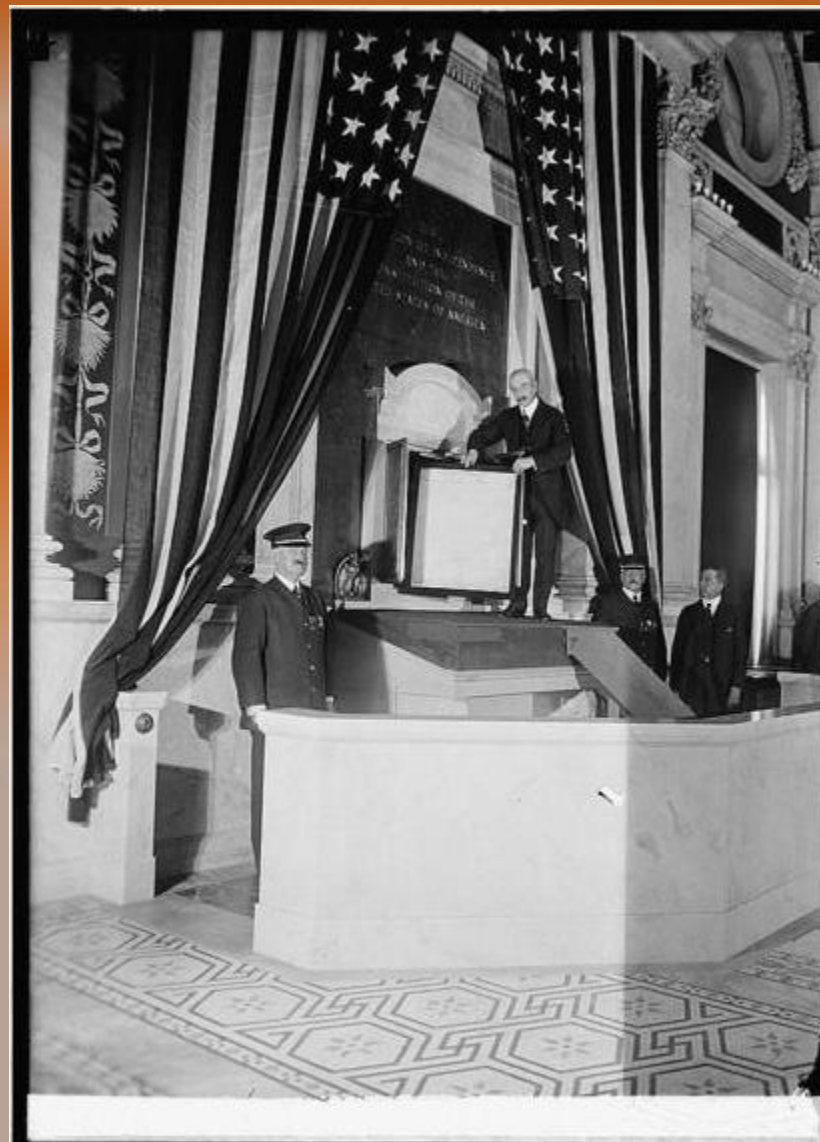

Біль про права.
Національний архів США
Bill of Rights

Герберт Патнем, бібліотекар Конгресу (ліворуч), і
Гейлард Хант, Державний департамент США,
розглядають оригінал Декларації незалежності
на виставці в Державному департаменті під час її
передачі до Бібліотеки Конгресу,
30 вересня 1921 року

Бібліотекар Конгресу Герберт Патнем тримає
Декларацію незалежності перед її встановленням до виставкового стенду
в Бібліотеці Конгресу, 28 лютого 1924 р.

Декларація незалежності та Конституція на виставці в Бібліотеці Конгресу до переміщення до Національного архіву США

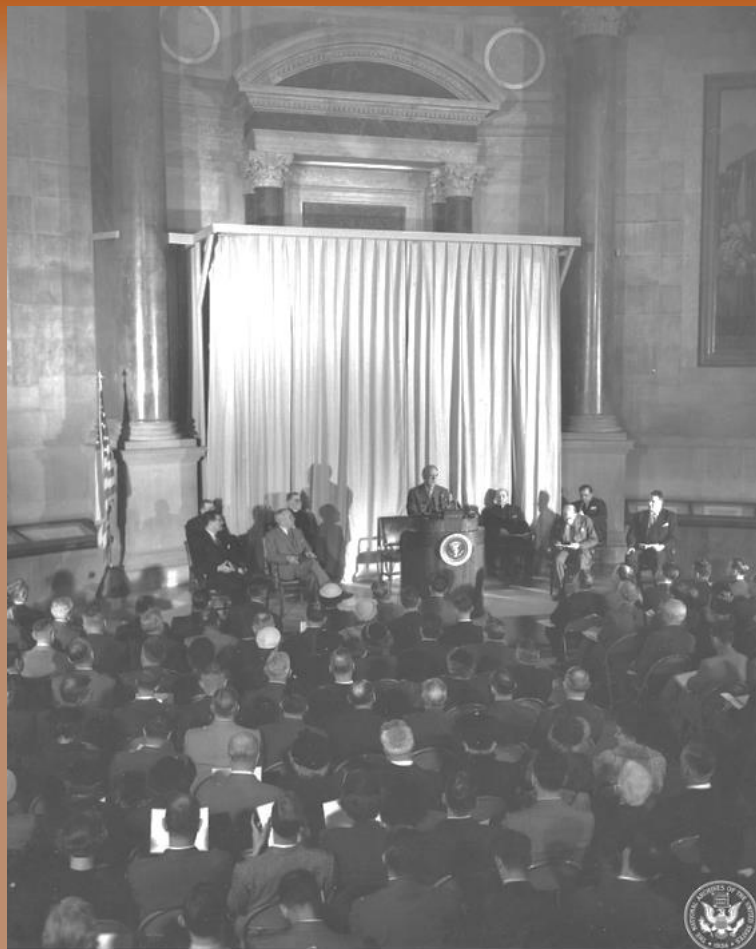
Передача Конституції США та Декларації незалежності до Національного архіву США, 13 грудня 1952 р.

Передача Конституції США та Декларації незалежності до
Національного архіву США,
13 грудня 1952 р.

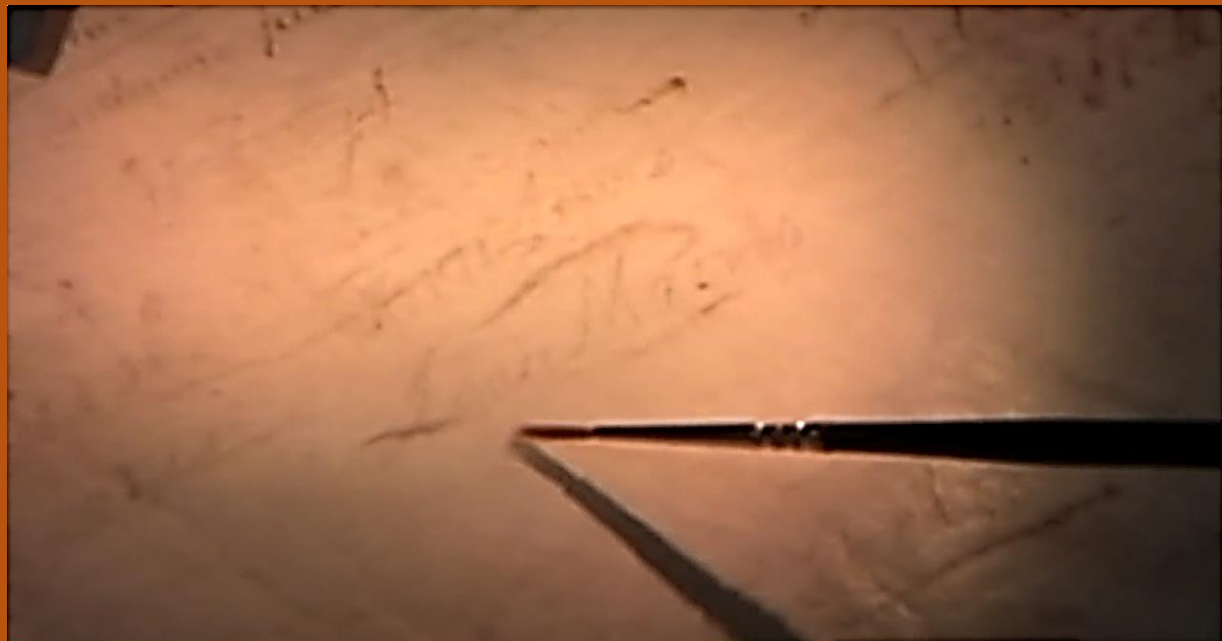
Церемонія відкриття постійно діючої виставки
Конституції США та Декларації незалежності в
Національному архіві США,
15 грудня 1952 р.

Відкриття контейнерів 1952 року із хартіями незалежності в реставраційному центрі Національного архіву США.
Відео 2001-2003 рр.

Реставраційний процес оригіналів хартиї незалежності в реставраційному центрі Національного архіву США.
Відео 2001-2003 рр.

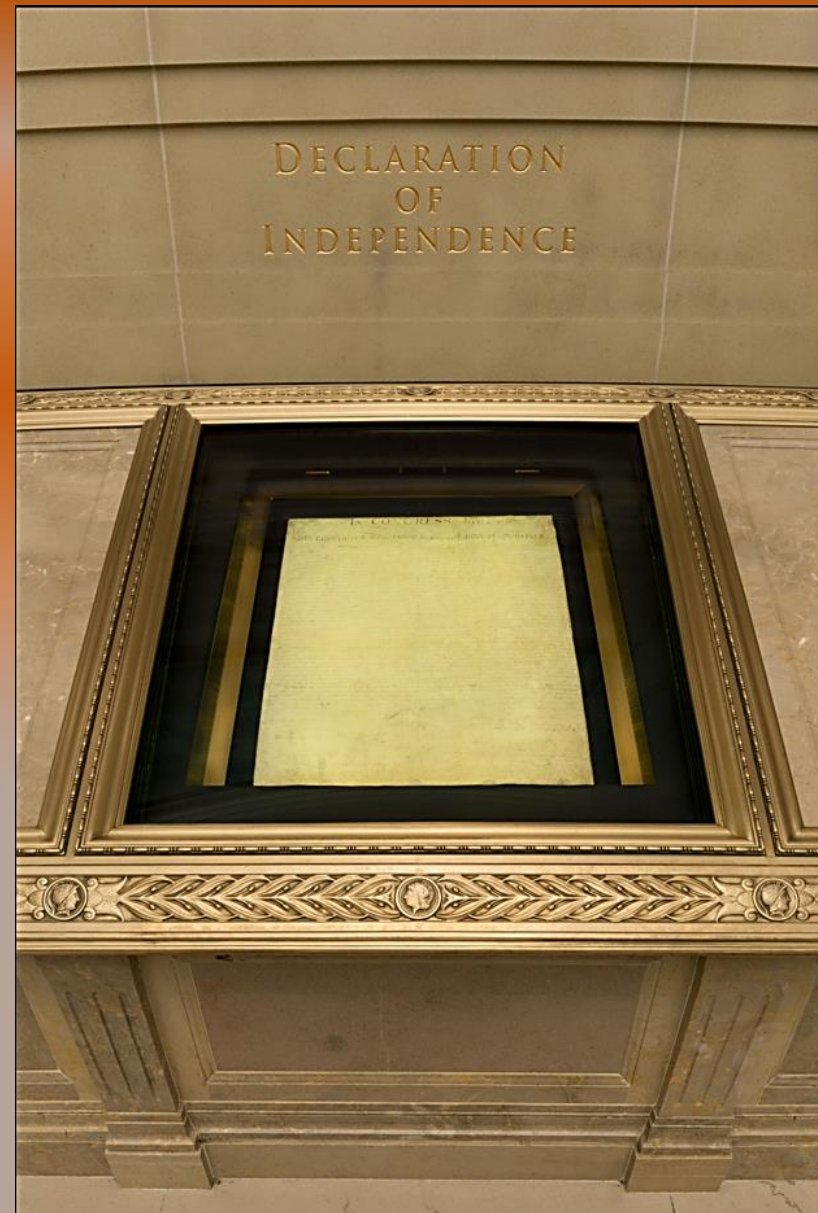
Переміщення оригіналів хартиї незалежності в нові контейнери.
Відео 2001-2003 рр.

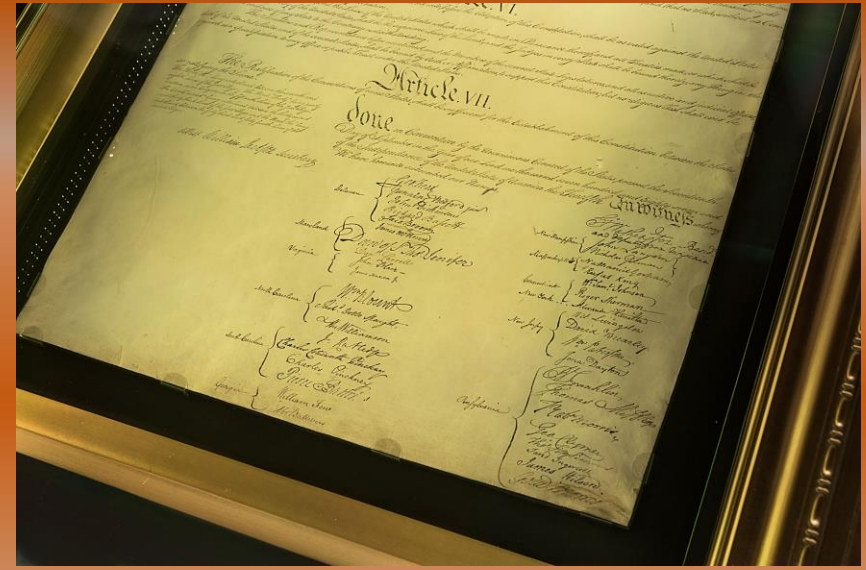
Переміщення хартиї оригіналів незалежності в нові контейнери в реставраційному центрі Національного архіву США.
Відео 2001-2003 рр.

Оригінали хартій незалежності у виставковій залі в Ротонді в Національному архіві США. Оригінал Декларації незалежності.

Оригінали хартії незалежності у виставковій залі в Ротонді в Національному архіві США. Оригінал Конституції Сполучених Штатів.

Виставкова зала в Ротонді в Національному архіві США, у якій постійно експонуються контейнери з оригіналами Декларації незалежності, Конституції США та Біля про права

America's Founding Documents

Home > America's Founding Documents

America's Founding Documents

Main Page

Explore the Documents

- Declaration of Independence
- Constitution of the United States
- Bill of Rights

Special Features

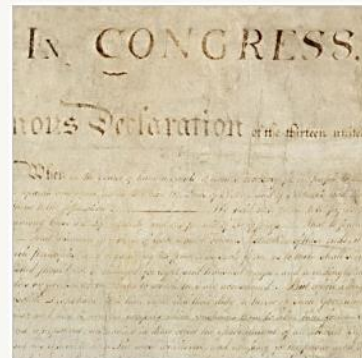
- High Resolution Downloads
- Sign the Declaration or Constitution
- The Faulkner Murals
- Meet the Framers of the Constitution

Other Resources

- Visit the National Archives Museum
- View Other Milestone Documents
- Browse Teaching Resources for the Revolutionary Era
- Civics for All of US
- Explore Online Exhibits
- Search the National Archives Catalog
- Discover the Founders Online
- Shop the Archives Store
- Ask a Question on History Hub

These three documents, known collectively as the Charters of Freedom, have secured the rights of the American people for more than two and a quarter centuries and are considered instrumental to the founding and philosophy of the United States.

Declaration of Independence

[Learn More](#)

The Declaration of Independence expresses the ideals on which the United States was founded and the reasons for separation from Great Britain.

[Read a Transcript](#)

Constitution

[Learn More](#)

The Constitution defines the framework of the Federal Government of the United States.

[Read a Transcript](#)

Bill of Rights

[Learn More](#)

The Bill of Rights is the first 10 amendments to the Constitution. It defines citizens' and states' rights in relation to the Government.

[Read a Transcript](#)

Презентація хартій незалежності на офіційному вебсайті Національного архіву США. <https://www.archives.gov/founding-docs>

Унікальні документи

Постанова Ради Міністрів Української Держави про утворення об'єднаної урядової і судівської та пропуску військових на армію Української держави
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 1064. Оп. 1. Спр. 70. Арк. 6-5. Оригінал. Машинопис ...

Закон про громадянство Української Народної Республіки
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 1065. Оп. 2. Спр. 70. Арк. 1. Оригінал. Машинопис ...

II Універсал Української Центральної Ради
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 1115. Оп. 1. Спр. 5. Арк. 10-11. Оригінал. Машинопис ...

Універсал Директорії Української Народної Республіки про з'ясування на території України чинності всіх законів і декретів т. зв. "Правительства Юга России" та про віднесення чинності законів УНР
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 1424. Оп. 1. Спр. 5. Арк. 5. Оригінал. Машинопис ...

Нота Генерального Секретаріату Української Народної Республіки до Ради Народних Комісарів РСФРР у відношенні на Маніфест РНК з ухваленням згодою до Української Центральної Ради, 29 грудня 1917 р.
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 2592. Оп. 1. Спр. 23. Арк. 21-24 ...

Відповідь Ради Народних Комісарів РСФРР на ноту Генерального Секретаріату Української Народної Республіки від 29 грудня 1917 р. 30-31 грудня 1917 р.
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 2592. Оп. 1. Спр. 23. Арк. 27-28 ...

Протокол № 2, засідання представниць урядів Української Народної Республіки та Білоруської Народної Республіки щодо встановлення державних кордонів
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 2592. Оп. 1. Спр. 62. Арк. 27-32 ...

Протокол № 3, засідання представниць урядів Української Народної Республіки та Білоруської Народної Республіки щодо встановлення державних кордонів
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 2592. Оп. 1. Спр. 62. Арк. 21-23. Оригінал. Машинопис ...

Протокол № 4, засідання представниць урядів Української Народної Республіки та Білоруської Народної Республіки щодо встановлення державних кордонів, 22 квітня 1918 р.
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 2592. Оп. 1. Спр. 62. Арк. 34-35. Оригінал. Машинопис ...

Витяг з протоколу засідання Української Центральної Ради щодо ухвалення Закону про Національно-Персональну Автономію, 9 січня 1918 р.
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 2592. Оп. 1. Спр. 66. Арк. 17-18 ...

Заповіт Гетьмана Української Держави Павла Скоропадського, 3 серпня 1918 р.
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 3764. Оп. 3. Спр. 10. Арк. 2. Оригінал. Машинопис ...

Постанова про проголошення незалежності України, 24 серпня 1991 р.
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 3. Оп. 14. Спр. 4420. Арк. 1. Оригінал. Машинопис ...

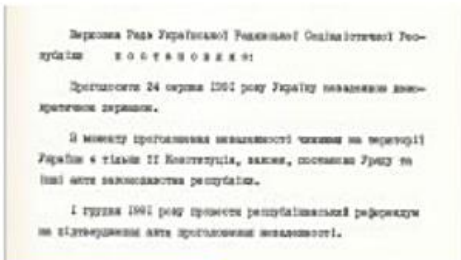
Акт проголошення незалежності України
24.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 3. Оп. 14. Спр. 4420. Арк. 2. Оригінал. Машинопис ...

Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України
24.05.2023
Файл у форматі PDF ЦДАВО України. Ф. 3. Оп. 14. Спр. 5446 ...

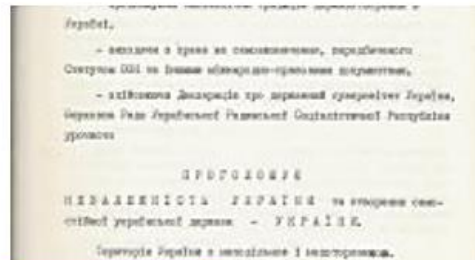
Конституція Радянського Союзу
24.05.2023
Файл у форматі PDF ЦДАВО України. Ф. 3. Оп. 14. Спр. 5446 ...

Унікальні документи

Постанова про проголошення незалежності України, 24 серпня 1991 р.

26.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 1. Оп. 16. Спр. 4630.
Арк. 1. Оригінал. Машинопис ...

Унікальні документи

Акт проголошення незалежності України

26.05.2023
ЦДАВО України. Ф. 1. Оп. 16. Спр. 4630.
Арк. 2. Оригінал. Машинопис ...

Унікальні документи

Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України

26.05.2023
Файл у форматі PDF ЦДАВО України. Ф. 1. Оп. 16. Спр. 5446 ...

Презентація хартій незалежності українського народу на офіційному вебсайті Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України.
<https://tsdavo.gov.ua>